

OIKEUDENMUKAISUUDEN ONGELMA

Toimittaneet

Matti Häyry · Tuija Takala

Johanna Ahola-Launonen

Gaudeamus

Copyright © 2018 Tekijät & Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kansi: Jukka Aalto / Armadillo Graphics

KL 30, 17.1 • UDK 3, 17

ISBN 978-952-495-461-7

Painopaikka: Printon Trükikoda, Tallinna 2018

SISÄLLYS

Johdanto: Miten keskustella oikeudenmukaisuudesta?
(*Johanna Abola-Launonen, Matti Häyry & Tuija Takala*) 9

I RYHMIEN VASTAKKAISUUS JA KOHTAAMINEN

- 1 Kun ryhmät kokevat toisensa uhkina – julkisen keskustelun virhepäätelmät (*Karmela Liebkind*) 23
- 2 Monikulttuurisuus ja yhdenvertaisuus – Ristiriidoista eteenpäin? (*Annamari Vitikainen*) 36
- 3 Vammaisuuden luokittelu, sosiaaliset haitat ja yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus (*Simo Vehmas*) 46
- 4 Ulkopuolelle jäävät nuoret – Mitä Suomi menettää? (*Pekka Myrskylä*) 56

II EPÄOIKEUDENMUKAISUUDEN TUNTEMUKSET

- 5 Sisällissodan punaisten uhrien julkinen muistaminen – Kielletty! (*Seppo Hentilä*) 77
- 6 Aatelisto, porvaristo, meritokratia – eliitit ja oikeudenmukaisuus (*Laura Kolbe*) 90
- 7 Epäoikeudenmukaisuuden tuntemukset hyvinvointivaltion muuttuessa (*Raija Julkunen*) 102
- 8 Halutaanko oikeudenmukaisuutta tasa-arvoa lisäämällä? (*Heikki Ervasti*) 114

III TALOUS, YHTEISKUNTA JA OIKEUDENMUKAISUUS

- 9 Kansallisesta kansainväliseen oikeudenmukaisuuteen (*Pertti Haaparanta*) 127
- 10 Liberaalidemokratian nousu ja tuho – Mitä tapahtui oikeudenmukaisuudelle? (*Sirkku Hellsten*) 138

11	Oikeudenmukaisuus sodassa – Mitä todellisuutta elämme? (<i>Aki-Mauri Huhtinen & Teemu Tallberg</i>).....	149
12	Sosiaaliturvariippuvuus – moraalifilosofian näkökulma (<i>Juha Saari</i>)	165
13	Oikeudenmukainen johtaminen työpaikalla (<i>Marko Elovainio & Marianna Virtanen</i>)	183

IV KÄSITTEET JA PERIAATTEET

14	Oikeudenmukaisuus filosofisena käsitteenä (<i>Kaisa Herne</i>).....	197
15	Sopimuksellinen oikeudenmukaisuus ja sen vaihtoehdot (<i>Matti Häyry</i>)	208
16	Oikeudenmukainen vastuun jakaminen (<i>Johanna Ahola-Launonen</i>)	222

V HISTORIAALLINEN TAUSTA

17	Oikeudenmukaisuuden juuret Vanhassa testamentissa (<i>Anneli Aejmelaeus</i>)	235
18	Oikeudenmukaisuus antiikin filosofiassa (<i>Simo Knuuttila</i>).....	248
19	Augustinus ja antiikin kristilliset käsitykset oikeudenmukaisuudesta (<i>Maijastina Kahlos</i>).....	262
20	Oikeudenmukaisuus ja lainoppi (<i>Pia Letto-Vanamo</i>)	273

	Lopuksi: Meidän ja muiden oikeudenmukaisuus (<i>Johanna Ahola-Launonen</i>)	287
--	--	-----

	Viitteet.....	296
	Lähteet ja kirjallisuus.....	314
	Hakemisto	336
	Hankkeen kuvaus ja kiitokset	340
	Kirjoittajat	342